

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW

11

WPROWADZENIE

15

Verband deutscher Katholiken in Polen jako fenomen historyczny

15

Cele i konstrukcja pracy

18

Stan badań

21

Baza źródłowa

27

Uwagi terminologiczne

30

CZĘŚĆ I

KORZENIE VDK: KATOLICYZM ZWIĄZKOWY I POLITYCZNY W NIEMCZECH I NA ŚLĄSKU

35

W kręgu katolickiego laikatu

35

Początki katolicyzmu związkowego

39

Kościół katolicki na Śląsku przed Wiosną Ludów – sekularyzacja, Oświecenie, indyferencja

45

Znaczenie rewolucji 1848/1849 dla katolicyzmu – początki politycznego katolicyzmu

53

Śląski katolicyzm w dobie Wiosny Ludów

58

Wobec Kulturkampfu i zjednoczonej Rzeszy. Powstanie Partii Centrum

69

Śląski katolicyzm od Kulturkampfu do I wojny światowej

82

Polityczny i związkowy katolicyzm w Republice Weimarskiej i Trzeciej Rzeszy

99

Katolicyzm na niemieckim Śląsku w międzywojniu

108

CZĘŚĆ II

MNIEJSZOŚĆ NIEMIECKA I NIEMIECCY KATOLICY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM 1922–1939

115

Niemcy w województwie śląskim – specyfika, statystyka, struktura społeczna i wyznaniowa, położenie prawne

115

Niemcy w obliczu zmiany państwowości

127

Początki samoorganizacji

131

CZĘŚĆ III

VERBAND DEUTSCHER KATHOLIKEN IN POLEN JAKO ORGANIZACJA

153

Statutowe cele Związku

153

Status prawny VdK

155

Struktura VdK

157

Okręgi i grupy (oddziały) miejscowe

174

Dynamika rozwoju grup miejscowych okręgu górnośląskiego

203

i bielsko-cieszyńskiego VdK 1923–1939

203

Sekcje (grupy) młodzieżowe

215

Sekcje muzyczne (śpiewacze)	236
Finanse – problem zależności Związku od Rzeszy	239
Szeregi członkowskie i elita Związku	252
Podsumowanie	279

CZĘŚĆ IV

VERBAND DEUTSCHER KATHOLIKEN IN POLEN W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM I JEGO AKTYWNOŚĆ W LATACH 1923–1939

Powstanie Verband deutscher Katholiken in Polen	281
Polskie struktury kościelne w województwie śląskim a VdK	290
Konflikty lokalne wokół duszpasterstwa w języku niemieckim	342
Kooperacja VdK z duchowieństwem	352
VdK a polskie władze i środowiska polityczne	360
Wizerunek VdK w polskiej prasie	377
VdK a inne organizacje mniejszości niemieckiej	383
VdK a instytucje w Niemczech i Austrii	403
Kryzys 1933/1934 i późniejsze konflikty wewnętrzne	411
Związek w ostatnich latach przed wybuchem wojny	456
Podsumowanie	463

CZĘŚĆ V

PRAKTYKI KULTUROWE I RELIGIJNE JAKO FORMY ODDZIAŁYWANIA NA SPOŁECZNOŚĆ NIEMIECKICH KATOLIKÓW

Walne zgromadzenia VdK w latach 1925–1938	467
Model publicznej pracy rocznej grup miejscowych	467
Wykłady	490
Rekolekcje i dni skupienia, kursy i szkolenia	494
Uroczystości katolickie i narodowe	512
Pielgrzymki	518
Wycieczki i zabawy	529
Sport	544
Teatr amatorski	552
Koncerty	554
Biblioteki związkowe	561
Aktywność dobroczynna i ubezpieczenia	566
Problemy z lokalami związkowymi	568
St.-Michael-Heim i Michaeläum sp. z o.o.	576
Instytucje związane z VdK	579
Prasa i wydawnictwa	586
Podsumowanie	589

CZĘŚĆ VI

„O CHRZEŚCJAŃSKĄ WSPÓLNOTĘ NARODOWĄ” – DISKURS VERBAND DEUTSCHER KATHOLIKEN IN POLEN

Wprowadzenie	629
„Teleologia” i charakter VdK	629
Katolicyzm i „współczesny świat”	640
Religijność	648
Moralistyka – kobieta – rodzina	652
Jako niemieccy katolicy w Polsce	655

Naród	669
Wobec narodowego socjalizmu i Trzeciej Rzeszy	676
Państwo	686
Kwestia socjalna	694
Górny Śląsk i Górnoślązacy	698
Nowe pokolenie	709

ZAKOŃCZENIE	715
SPIS TABEL	721
WYKAZ ŹRÓDEŁ I LITERATURY	723
INDEKS OSOBOWY	765
INDEKS NAZW MIEJSCOWYCH	789
ZUSAMMENFASSUNG	795